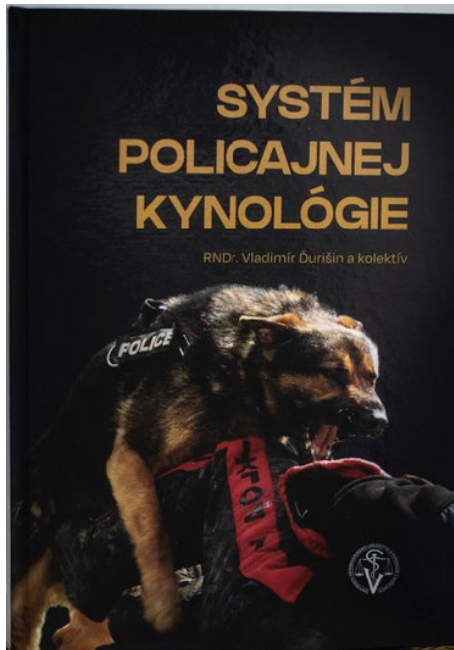

Jozef Meteňko

Đurišin, V. a kolektív: Systém policajnej kynológie.

Univerzita veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach. 1. vyd. Košice. 2020. ISBN 978–80–8077–669–5.

Dielo je syntézou celoživotného profesijného úsilia vedúceho autora o systémové pojmá problematiky, ktorá sa dlhodobo uchádzala o adekvátne zaradenie v štruktúre policajných činností, policajných služieb a policajných vied. Lajtmotívom monografie je zriadenie policajnej kynológie ako samostatnej bezpečnostnej služby, ktorá vychádza z vedecky presne definovaných teoretických a praktických atribútov povinných pre relevantné zaradenie problematiky v sústave bezpečnostných činností. Jednotlivé kapitoly vedeckého diela implikujú koncepty vychádzajúce z jedinečnej definície a kodifikácie policajnej kynológie, z originálnej terminológie klasickej a špeciálnej kynológie, zo samostatnej kynologickej metodológie, z historickej genézy danej problematiky, zo svojbytnej inštitucionalizácie výcvikových a chovateľských kynologických subjektov, a najmä z ojedinelej

organizačnej štruktúry policajnej kynológie.

Autori predložili odbornej i laickej verejnosti 460 strán kvalitne pripraveného textu na primeranej odbornej úrovni v rozsahu 9 kapitol. Základom celej práce je snaha interpretovať aktuálne poznatky z teórie i praxe policajných činností a policajných vied do poznania v oblasti kynologickej teórie a praxe. Podľa môjho názoru je podľa obsahu monografie vhodné hovoriť o význame takejto interpretácie, a to nielen v pohľade slovenskom. Samozrejme, širšou súčasťou je aj komplementárny pokus o aplikáciu do kriminalistického a forenzného skúmania pachov, ale aj do teórie vyšetrovania. Z tohto pohľadu by bolo asi vhodnejšie rozšíriť predmet predposlednej kapitoly na celkovú „biologickú podporu“ kynologických činností v polícii, podobne ako v poslednej kapitole.

Autori preukazujú v monografii schopnosť aplikovať všeobecné i špecifické historické, právne a policajno-vedné poznatky z analýzy systému kynologických činností prierezovo v relevantných policajných službách a ich spracovania do uceleného systému informácií o policajnej kynológii. Systematizujúce dielo o štruktúre policajnej kynológie nadväzuje na doteraz vydané publikácie, ktoré sú k dispozícii na Slovensku od roku 2004.

Monografia pojednáva z prakticko-teoretického pohľadu o možnosti využitia všetkých, viac-menej známych metód používaných pri kynologických činnostiach v policajnej praxi. Aplikuje poznatky z teórie a praxe policajných činností na špeciálne bezpečnostné, najmä s kynológiou súvisiace, činnosti v Policajnom zbore, pričom primerane rešpektuje zaužívanú odbornú terminológiu a používa odborný jazyk. Niektoré pojmy v práci ako prvotne správne po novom definuje. Menej komplexnou stránkou monografie je najmä interpretácia poznatkov z a do kriminalistiky, keďže prakticky sú tieto poznatky súčasťou viacerých kapitol, podľa jednotlivých druhov policajných činností.

V rannej vývojovej etape prelomového obdobia Policajnej kynológie sa na systémových zmenách a inováciách uvedenej problematiky podieľal hlavný autor

monografie, skúsený kynológ, ktorý v rokoch 1991 – 2010 z pozície zakladajúceho riaditeľa odboru, koncepcne konštituoval túto bezpečnostnú službu. Monografia autenticky zachytáva jednotlivé rozvojové koncepty prinášajúce impulzy na efektívnejšie využitie policajnej kynológie v boji proti zločinu, v objasňovaní trestnej činnosti a v zisťovaní jej páchatel'ov. Táto etapa bola charakterizovaná prudkým rozvojom policajnej metodológie sporej so zavedením metód kriminalistickej techniky a postupov taktiky v oblasti detekcie drog, výbušnín a mŕtvol do aplikačnej praxe. Výkonné útvary disponovali dostatočným počtom služobných psov (40 jedincov) zabezpečujúcich napr. bezpečnostné pyrotechnické prehliadky po anonymných telefonátoch o uložení nastražených výbušných systémov na rôznych miestach. Už v 90. rokoch dvadsiateho storočia bola zavedená dovtedy neexistujúca systemizácia funkcií psovodov na obvodných oddeleniach Policajného zboru (PZ) a zriadenie oddelení služobnej kynológie na okresných riaditeľstvách PZ. Zároveň sa znovu zriadili zrušené skupiny metódy pachových konzerv v Bratislave a v Košiciach. V roku 1994 bolo založené Stredisko klasického výcviku služobných psov v Malých Levároch a Stredisko špecializovaného výcviku služobných psov v Bratislave. V roku 1995 bolo zriadené Výcvikové stredisko metódy pachových konzerv v Bratislave a založené oddelenia jazdnej polície v Košiciach. Súčasne bol etablovaný samostatný vyučovaci predmet „Policajná kynológia a hipológia“ na Akadémii Policajného zboru v Bratislave a realizovaný projekt vybudovania Stredoeurópskeho výcvikového centra Canispol – Slovakia v Bratislave, ktoré bolo otvorené v roku 2015 z prostriedkov Švajčiarskeho finančného mechanizmu.

Okrem spracovania celého radu vývojových konceptov a koncepcií policajnej kynológie prináša dielo aj autentický opis miest vzniku policajnej kynológie počnúc rakúsko-uhorskou monarchiou – v Písku a v Chánoviciach, v Mníšku nad Orlicí, v Nových Hradoch a v Pyšloch. V knihe je tejto epoche počiatkov policajnej kynológie v rakúsko-uhorskej monarchii venovaná samostatná kapitola.

Významný je prínos hlavného autora diela v oblasti samostatnej kynologickej metodológie. Zvlášť zaujímavé sú v tomto smere dva základné metodologické smery ovplyvňujúce problematiku chovu a výcviku psov – Metodológia chovu policajných psov a Metodológia výcviku policajných psov. Obe kapitoly sa venujú moderným trendom rozvoja týchto odborných úsekov s presahom na uplatnenie v nich sústreďných poznatkov v aplikačnej bezpečnostnej praxi.

Monografia prináša knižne nepublikované – dve nové kynologické metódy, ktoré prináležia do okruhu problematiky policajnej kynologickej metodológie, aktuálne pozostávajúcej zo súboru trinástich základných klasifikovaných metód tvoriacich súčasť teórie klasickej a špeciálnej kynológie. Súčasťou kynologickej teórie sa tak stáva bezpečnostnou praxou atestovaná Metóda detekcie ohrozených druhov zvierat CITES (str. 365 - 373) a Metóda detekcie vysokorizikových chemických látok (str. 374 - 377).

Medzi rovnako nepublikované patria state o zakladateľovi medzinárodnej záchranárskej kynológie, Rudolfovi Tomanovi, ktorý pôsobil v Československu do roku 1948, teda do doby svojej emigrácie do Holandska (str. 333 – 335). Tam založil prvú kynologickú záchranársku brigádu na svete a svoje skúsenosti v rokoch cca 1967 - 1969 odovzdával československým kynológom a významne tým ovplyvnil aj vývoj československej metodológie v tejto oblasti záchranárskej kynológie.

Pri spracovaní diela autori rešpektujú doterajšie poznatky z tejto oblasti a výrazne rozširujú a systematicky kompletizujú doterajšie chápanie a rozsah problematiky. Upresňujú otázku vzťahu kynológie a policajných činností, v primeranom rozsahu a dostatočne presne. Literárne pramene používajú presne a vhodným spôsobom. Hodnota citačnej úrovne sa dá objektívne posúdiť ako veľmi dobrá. Literatúra, na ktorú odkazujú autori je primerane aktuálna, zdrojovo a lokalizačne veľmi široká.

Obsahovo ide o hodnotnú monografiu, ktorá poskytuje prehľadne spracované informácie o vývoji a aktuálnom stave policajnej kynológie so zameraním na vybrané policajné činnosti a služby na Slovensku, a to nielen v bezpečnostnej praxi, ale aj pre prax veterinárnu.

Dielo bude nesporne tvoriť dlhodobu základnú literatúru nielen pre štúdium, ale aj pre praktické činnosti veterinárne a policajné.

*prof. JUDr. Jozef Metenko, PhD.
vedúci Katedry kriminalistiky a forezných vied
Akadémie Policajného zboru v Bratislave
e-mail: jozef.metenko@minv.sk*